

DREVO Z TRVALO UDRŽATEĽNÝCH ZDROJOV

PRE VEREJNÝ SEKTOR

PEFC

PEFC - Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém (Program for the Endorsement of Forest Certification) je nezisková, mimovládna organizácia, ktorá podporuje trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov prostredníctvom nezávislej certifikácie.

PEFC pokrýva celý dodávateľský reťazec lesných produktov s cieľom podporiť zodpovedné obhospodarovanie lesov a zabezpečiť, že drevo a nedrevné produkty lesa sú získavané s ohľadom na najvyššie ekologické, spoločenské a etické štandardy. Vďaka svojej ekoznačke sú spotrebitelia schopní identifikovať produkty z lesov obhospodarovovaných trvalo udržateľným spôsobom.

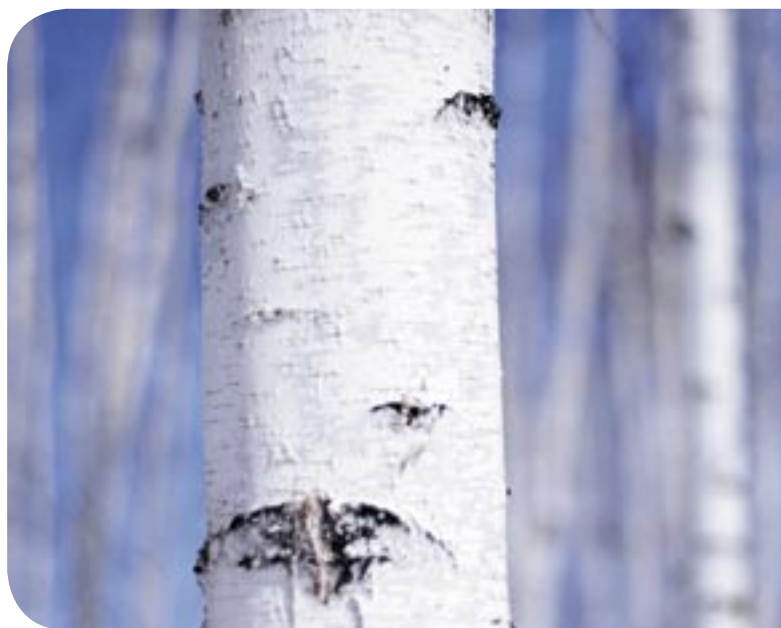
PEFC je globálna organizácia, ktorá za účasti záujmových skupín uznáva národné systémy certifikácie lesov, ktoré sú prispôbené lokálnym podmienkam a prioritám a zároveň spĺňajú náročné a medzinárodne uznané požiadavky Rady PEFC.

PEFC je najväčší systém certifikácie lesov vo svete s výmerou viac ako 240 mil. ha certifikovaných lesov. PEFC sa zaviazal chrániť lesy a ich cennú biodiverzitu, podporovať život spoločentiev a rodín, ktoré vlastnia lesy, pracujú a žijú v nich alebo ich blízkosti.

OBSAH

Úvod	4
Politiky, legislatívne a regulačné mechanizmy	6
Podpora zodpovedného obstarávania dreva	6
Zamedzenie dreva z nelegálnej ťažby	7
Výhody nadobúdania dreva z trvalo udržateľných zdrojov	8
PEFC a zodpovedné obstarávanie	10
PEFC - vaša záruka zodpovedného obstarávania	10
Prvky PEFC certifikácie	10
Urobte PEFC neoddeliteľnou súčasťou politiky zodpovedného obstarávania dreva	11

ÚVOD

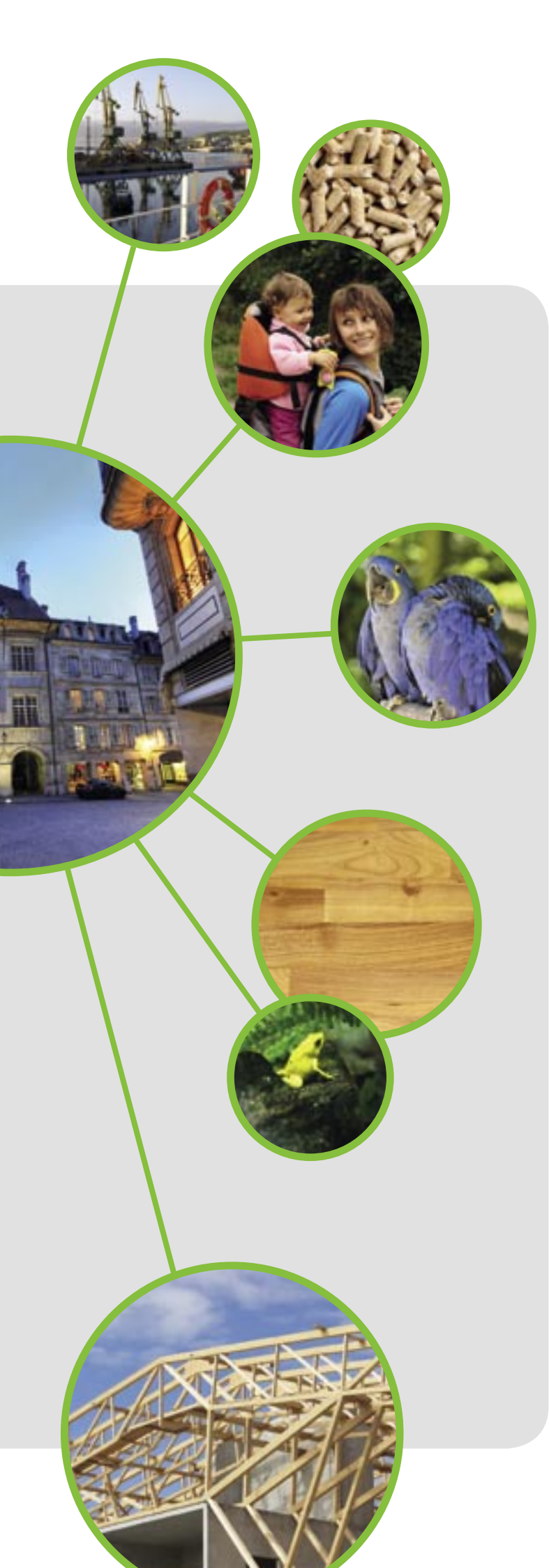
Miestne a územné samosprávy a verejné inštitúcie po celom svete sa presvedčajú o tom, že jedným z hlavných predpokladov naplnenia ich politik a realizácie budúcich aktivít je zabezpečenie udržateľnosti pri obstarávaní. Podpora trvalej udržateľnosti je neoddeliteľnou súčasťou úlohy verejného sektora v záujme ochrany zdrojov tvoriacich prostredie spoločnosti.

Svet dnes zápasí s množstvom globálnych problémov, vrátane klimatických zmien, ničenia prírodných zdrojov, straty biodiverzity, chudoby a rastu populácie. Ponúka sa mnoho riešení v snahe zabezpečiť „zelený“ svet. Stále viac sa ukazuje dôležitejšie zmeniť zaužívané spôsoby produkcie a spotreby na trvalo udržateľné.

Dôležitou súčasťou týchto snáh je postoj národných, miestnych a územných samospráv a verejných inštitúcií, ktoré sú významnými spotrebiteľmi širokého spektra výrobkov a objednávateľmi služieb. Odhaduje sa, že len v samotnej Európe minie verejný sektor na obstarávanie tovarov a služieb viac 2 mld. EUR (19 % HDP) ročne.

Verejný sektor má zároveň dobrú východiskovú pozíciu preto, aby bol modelovým príkladom a ukážkou vhodného správania sa v oblasti podpory trvalej udržateľnosti, a priamo pôsobí

na nákupné rozhodovanie súkromného sektoru a konečných spotrebiteľov.

Lesy sa môžu zdať zamestnancom priveľmi vzdialené od ich kancelárskeho prostredia. Na druhej strane, už len rýchly pohľad na naše okolie odhalí veľké množstvo výrobkov pochádzajúcich z dreva - od budov, okien a dverí, stolov a stoličiek, ceruziek a papiera až po papierové obaly – zoznam je takmer nekonečný.

Lesy patria medzi najrozmanitejšie ekosystémy na zemeguli. Poskytujú produkty (drevo, vlákna, nedrevné produkty) a služby (ochrana pôdy, regulácia klímy), poskytujú živobytie (potrava) a možnosť rekreácie (náučné chodníky, turistika). Viac ako 1,6 mld. ľudí na zemeguli je každodenne priamo závislých na lesoch.

Obnoviteľnosť je najdôležitejšou vlastnosťou produktov a služieb, ktoré lesy poskytujú. Lesy môžu nepretržite poskytovať tieto úžitky iba za predpokladu, že sú obhospodarované a využívané takým spôsobom, aký je priateľský k životnému prostrediu, vhodný pre spoločnosť a z ekonomického pohľadu životaschopný. Obstarávanie dreva trvalo udržateľným spôsobom je jedna z možností ako prispieť k zdraviu a vitalite svetových lesov.

POLITIKY, LEGISLATÍVNE A REGULAČNÉ MECHANIZMY

Uvedomujúc si dôležitosť podpory pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov, národné a regionálne vlády na celom svete považujú požiadavku na trvalú udržateľnosť v procese verejného obstarávania za kľúčovú. Niektoré inštitúcie za týmto účelom vytvorili regulačné mechanizmy alebo schválili legislatívne nariadenia. Mnohé z organizácií vytvorili dodatočnú legislatívu s cieľom bojovať proti nezákonnej ťažbe dreva a zabrániť vstupu nelegálneho dreva alebo dreva z netrvalo udržateľných zdrojov na trh.

PEFC certifikácia je globálne akceptovaná verejnými nákupnými politikami, pretože poskytuje dôkazy o trvalej udržateľnosti a legálnosti.

PODPORA ZODPOVEDNÉHO OBSTARÁVANIA DREVA

Príklady politík, ktoré požadujú obstarávanie dreva a výrobkov z dreva z lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom, je možné nájsť na rôznych vládnych a riadiacich úrovniach. Medzi ne možno zaradiť nadnárodné politiky, ako napr. politiku zeleného verejného obstarávania EÚ, ktorej cieľom je napomôcť stimulovať kritickú masu dopytu po tovaroch a službách z trvalo udržateľných zdrojov. Okrem tejto širokej vízie EÚ, niekoľko členských štátov, vrátane Belgicka, Dánska, Fínska, Nemecka, Holandska a Veľkej Británie, takisto vytvorilo národné politiky nákupu dreva.

Mimo krajín EÚ má verejné politiky nákupu dreva zavedené Austrália, Kanada, Japonsko a Nový Zéland. V niektorých krajinách existujú okrem národných politík i politiky regionálne, resp. miestne.

Napr. v Holandsku bola prednedávnom podpísaná dobrovoľná dohoda medzi štyrmi miestnymi samosprávami o podpore trvalo udržateľného obhospodarovania lesov prostredníctvom verejného obstarávania.

ZAMEDZENIE DREVA Z NELEGÁLNEJ ŤAŽBY

Akčný plán EÚ pre vymožitelnosť práva, správu a obchod (FLEGT) definuje činnosti na zamedzenie dovozu nelegálne vyťaženého dreva do EÚ s cieľom zvýšiť ponuku legálneho dreva a podporiť dopyt po dreve pochádzajúcom zo zodpovedne obhospodarovaných lesov.

Základným prvkom plánu sú dobrovoľné dohody o partnerstve (VPA) s niektorými producentnými krajinami o zavedení licenčného systému na zabezpečenie toho, že žiadne nelegálne vyťažené drevo z partnerských krajín nevstúpi na trhy EÚ. Do februára 2012 boli podpísané dobrovoľné dohody s Kamerunom, Stredoafriickou republikou, Ghanou, Indonéziou, Libériou a Republikou Kongo.

Ďalšou súčasťou je nariadenie EÚ o dreve, ktoré určuje povinnosti na zamedzenie vstupu nelegálne vyťaženého dreva na trh EÚ a vyžaduje, aby hospodárske subjekty mali zavedený systém náležitej starostlivosti na minimalizovanie rizika, že výrobky z dreva obsahujú drevo z nelegálnych ťažieb.

V USA bol novelizovaný 100-ročný zákon – Lacey Act, jeden z najdôležitejších zákonov v boji s celosvetovou kriminalitou. Zákon bol doplnený o zákazy obchodovania s nelegálne nadobudnutými rastlinami, vrátane stromov a produktov z dreva. Zákon vyžaduje, aby každý dovozca dreva a výrobkov z dreva a papiera deklaroval krajinu pôvodu a vyšpecifikoval všetky dreviny nachádzajúce sa vo výrobkoch. Zároveň stanovuje colné postupy a pokuty v prípade porušenia zákona, vrátane konfiškácie tovaru.

VÝHODY NADOBÚDANIA DREVA Z TRVALO UDRŽATEĽNÝCH ZDROJOV

Verejné inštitúcie zisťujú, že trvalo udržateľné obstarávanie dreva môže znižovať celkové náklady, ponúka významnú možnosť používať materiály, zdroje a energie efektívnejšie, podporuje zamestnanosť na lokálnej úrovni a stimuluje podnikateľov inovovať ich produkty a služby. Výhody, ktoré prinášajú politiky obstarávania dreva a výrobkov z dreva z trvalo udržateľných zdrojov sú nasledovné:

- **Preukazovanie súladu s legislatívou**
- PEFC certifikácia je široko akceptovaná verejnými politikami a je súčasťou rôznych nariadení s cieľom zabezpečiť prepojenie medzi súčasnou a budúcou legislatívou.
- **Znižovanie nákladov a finančné výhody**
– rozhodovanie o obstarávaní sa často orientuje na cenu prvotného nákupu bez zvažovania následných nákladov. Politiky trvalo udržateľného nakupovania podporujú rozumnejšie a efektívnejšie obstarávanie, ktoré uvažuje aj s ostatnými nákladmi, ako sú likvidácia odpadov alebo recyklácia výrobku na konci jeho životného cyklu. Umožňujú významné zníženie nákladov.
- **Usmerňovanie inovácií na lokálnej úrovni a rozvoj potenciálnych trhov** – spolupráca lokálnych dodávateľov s verejnými inštitúciami môže podporiť inovatívne prístupy pre využívanie dreva z udržateľných zdrojov a vytvoriť potenciálne trhy pre vzniknuté produkty, čím dáva dodávateľom konkurenčnú výhodu na domácich i zahraničných trhoch.
- **Odmenenie zodpovedných lokálnych firiem** – firmy, ktoré nakupujú drevo zodpovedne, myslia dopredu a preukazujú etické správanie sa pri svojom podnikaní. Miestne a územné samosprávy a verejné inštitúcie môžu svojimi politikami odmeniť takéto spoločnosti a podporiť ich ďalšie aktivity prostredníctvom vysielania pozitívneho signálu smerom k trhu.
- **Tvorba zelených pracovných miest na lokálnej úrovni** – lesné hospodárstvo a drevospracujúci priemysel má nezastupiteľnú úlohu pri prechode na zelenú ekonomiku a ponúka významné možnosti pre zvýšenie zamestnanosti predovšetkým v malých a stredných podnikoch a vidieckych oblastiach.
- **Preukazovanie zodpovednosti a zlepšenie verejnej mienky** – zavedenie politiky obstarávania dreva z trvalo udržateľných zdrojov umožňuje samosprávam a verejným inštitúciám preukazovať ich záväzok k trvalo udržateľnému rozvoju na lokálnej i globálnej úrovni. Zároveň podporuje povedomie verejnosti o dôležitosti trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a spätne i pozitívne vnímanie verejného sektora.
- **Príspevok ku globálnej trvalej udržateľnosti** – obstarávanie dreva z trvalo udržateľných zdrojov predstavuje praktický nástroj slúžiaci ako príklad pozitívneho príspevku k trvalo udržateľnému obhospodarovaniu svetových lesov.

PEFC A ZODPOVEDNÉ OBSTARÁVANIE

PEFC – VAŠA ZÁRUKA ZODPOVEDNÉHO OBSTARÁVANIA

PEFC je hodnotný nástroj pre samosprávy, ktoré majú záujem vytvoriť a implementovať zelené verejné politiky pre obstarávanie dreva z trvalo udržateľných zdrojov.

PEFC je svetovo najväčší systém certifikácie lesov, v rámci ktorého je certifikovaných viac ako 240 mil. ha lesov. Produkty z týchto lesov sú všeobecne akceptované verejnými nákupnými politikami. Nakupovanie PEFC certifikovaných produktov predstavuje pre verejné inštitúcie kľúčový nástroj na zapojenie sa do obstarávania dreva a výrobkov z dreva z trvalo udržateľných zdrojov a zabezpečenie súladu s miestnymi nariadeniami a legislatívou.

PRVKY PEFC CERTIFIKÁCIE

PEFC certifikácia trvalo udržateľného obhospodarovania lesov poskytuje záruku, že drevo použité vo výrobkoch pochádza z lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom. Vychádza z globálne uznaných princípov, smerníc a kritérií vytvorených medzinárodnými a medzivládnyimi organizáciami. Zároveň ako jediná certifikačná schéma zahŕňa požiadavky Deklarácie OSN o právach domorodého obyvateľstva a Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce 169 o pôvodnom a kmeňovom obyvateľstve.

PEFC certifikácia spotrebiteľského reťazca lesných produktov je mechanizmus na sledovanie pôvodu certifikovanej suroviny z lesa až ku konečnému spotrebiteľovi s cieľom zaručiť, že drevo, drevné vlákna a nedrevné produkty obsiahnuté vo výrobkoch je možné vysledovať späť do certifikovaných lesov. PEFC certifikácia spotrebiteľského reťazca môže byť využitá na preukázanie súladu s politikou obstarávania dreva z trvalo udržateľných zdrojov, legislatívy a nariadení, ktoré akceptujú PEFC ako dôkaz o pôvode.

Logo PEFC – symbol zeleného stromu – umožňuje zainteresovaným v tvorbe a používaní politiky obstarávania a spotrebiteľom jednoducho a spoľahlivo identifikovať PEFC certifikované produkty.

UROBTE PEFC NEODDELITEL'NOU SÚČASŤOU POLITIKY ZODPOVEDNÉHO OBSTARÁVANIA DREVA

Existuje niekoľko spôsobov, ako môžu samosprávy a verejné inštitúcie preukázať svoj záväzok k trvalo udržateľnému obstarávaniu:

- **Nakupovanie PEFC certifikovaných produktov**

Miestne a územné samosprávny sa môžu rozhodnúť nakupovať iba drevo a výrobky z dreva a papiera, ktoré sú napr. označené logom alebo značkami PEFC.

- **Podpora certifikácie medzi dodávateľmi**

Osoby zodpovedné za obstarávanie môžu rozhodnúť o preferovaní dodávateľov, ktorí dodávajú výrobky z trvalo udržateľne obhospodarovaných lesov. PEFC certifikácia poskytuje dôkaz o takomto pôvode.

- **Definovanie PEFC certifikácie v procese obstarávania**

Inštitúcie môžu spolu s legislatívnymi požiadavkami zaradiť do podmienok obstarávania aj environmentálne kritéria, ktoré definujú, že výrobky z dreva musia pochádzať z trvalo udržateľne obhospodarovaných lesov tak, ako to napr. zaručuje certifikácia PEFC.

- **Zvažovanie projektovej certifikácie spotrebiteľského reťazca PEFC v rozvojových plánoch**

Projektová certifikácia spotrebiteľského reťazca PEFC zahŕňa zavedenie bežnej certifikácie v konkrétnych projektoch, ktoré sú vymedzené časom a rozsahom.

Je vhodne prispôbená požiadavkám miestnych a územných samospráv pri projektoch, ako sú komerčné alebo kancelárske budovy, projektoch sociálnych budov, renováciách a rekonštrukciách, projektoch staníc verejnej dopravy, parkov, športových a kultúrnych areálov, ako i projektoch verejnej výstavby, ako sú mosty, tunely a podobne. Projektová certifikácia je zároveň vhodná pre jednorázovo realizované partnerské projekty.

- **Certifikácia lesov vo verejnom vlastníctve**

Mnohé lesy sú vo verejnom vlastníctve. Certifikácia týchto lesov podľa schémy PEFC predstavuje základný spôsob pre miestne a územné samosprávy ako preukázať zodpovedný prístup k riadeniu statkov vo verejnom vlastníctve.

- **Zavedenie politiky obstarávania dreva z trvalo udržateľných zdrojov**

Zavedením politiky obstarávania dreva z trvalo udržateľných zdrojov vyjadrujú samosprávy a verejné inštitúcie ich záväzok k trvalo udržateľnému obhospodarovaniu lesov tým, že definujú napr. PEFC certifikáciu.

PEFC SLOVENSKO

T.G. Masaryka 24
SK-960 53 Zvolen

tel: +421 (0)45 5206 444
fax: +421 (0)45 5206 050
e-mail: info@pefc.sk
www.pefc.sk

Foto:

Ivan Hafizov(str.1), Dmitry Fetisov(str.3) Mihai-bogdan(str.4),Frenc(str.4), Fotis Mavroudakis(str.4),
Melanie Horne(str.4), David Hyde(str.4), Aprescindere(str.4), Irina Bekulova(str.5), Jeraxx, Mangroove(str.5),
Musat Christian(str.5), Swhite(str.5), Saipg(str.5), Kitano(str.5), Edward Bartel(str.5), Jallis (str.6), Kschua (str.9),
Paul Grecaud (str.10), Wenbin Yu (str.12), Ioannis Syrigos(str.12).

Tlač:

Národné lesnícke centrum
T.G.Masaryka 22
960 01 Zvolen

Vytlačené na 100% PEFC certifikovanom papieri

